



Lietuvos  
pramonininkų  
konfederacija

Vilniaus g. 31,  
Vilnius, Lietuva  
+370 5 2431067  
sekretoresas@lpk.lt  
www.lpk.lt

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai  
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai  
Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-10-26 Nr. S. 492

## DĖL DERINAMO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL PRIEMONĖS „SUBSIDIJOS ĮMONĖMS, VEIKIANČIOMS ITIN PAVEIKTUOSE SEKTORIUOSE“ LĖŠŲ SKYRIMO IR ADMINISTRAVIMO TVARKOS APRAŠO PROJEKTO

Lietuvos pramonininkų konfederacija (toliau – LPK) susipažino su Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje derinimui pateiktu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl priemonės „Subsidijos įmonėms, veikiančioms itin paveiktuose sektoriuose“ lėšų skyrimo ir administravimo tvarkos aprašo“ projektu nr. 22-14325<sup>1</sup> (toliau – Aprašas).

LPK vertinimu, Vyriausybės **sprendimas**, kaip buvo pristatyta visuomenei 2022 m. spalio 7 d.<sup>2</sup>, **skirti subsidijas energijai imlioms įmonėms (veikiančioms (pa)sektoriuose, kurie itin paveikti karo Ukrainoje nulemos ekonominės krizes, išaugus dujų ir elektros kainoms) yra iš esmės tikrai sveikintinas**. Suprasdama ribotas Vyriausybės galimybes, LPK itin vertina jos pastangas pagal galimybes numatyti įvairias pagalbos priemones visiems nukentėjusiems verslams. Tačiau norime atkreipti dėmesį, Aprašo priede nurodyti (pa)sektoriai<sup>3</sup> yra parinkti pagal vadinamojo „karo komunikato“<sup>4</sup> I priedą (t. y. jame išskirtus „itin paveiktus sektorius ir pasektorius“), kuris *ne visai atitinka Lietuvos atvejį, kadangi ne visai neatspindi arba klaidingai atspindi Lietuvoje veikiančių ūkio (pa)sektorių imlumą energijai ir nukentėjimą*

<sup>1</sup> <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/98aa25004fd111edba0ded10be2fa21c?positionInSearchResults=2&searchModelUID=efc51299-00be-48d8-b2d0-741cd686d8fc>.

<sup>2</sup> <https://lrv.lt/lt/naujienos/vyriausybe-pristate-2-5-mlrd-euru-pagalbos-priemoniu-paketa-verslui>.

<sup>3</sup> LPK 2022 m. spalio 13 d. ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės susitikime su verslo atstovais taip pat buvo pristatytas išplėstinis Aprašo priedo sąrašas, su kuriuo buvo supažindinti LPK nariai: [https://www.lpk.lt/wp-content/uploads/2022/10/Dok.nr.\\_2\\_Isplestinis-sarasas-itin-paveiktu-sektoriu-subsidijai-energijai-imlioms-imonems-gauti.pdf](https://www.lpk.lt/wp-content/uploads/2022/10/Dok.nr._2_Isplestinis-sarasas-itin-paveiktu-sektoriu-subsidijai-energijai-imlioms-imonems-gauti.pdf). Šiame susitikime taip pat dalyvavo Energetikos, Finansų ministerijų bei VMI ir INVEGA atstovai.

<sup>4</sup> 2022 m. kovo 23 d. Europos Komisijos komunikatas Nr. 2022/C 131 I/01 „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema“.

dėl krizės. Todėl turime abejonų, ar, siekiant įgyvendinti iš esmės teisingą tikslą (tikslingai paremti Lietuvos energijai imliausias, labiausiai dėl krizės nukentėjusias įmones), **reikalingai priemonei** (priimtas sprendimas skirti subsidijas) **pasirinktas tinkamas/tikslingas įrankis** (t. y. EVRK 2 red.<sup>5</sup> skyrių parinkimas pagal „karo komunikato“ I priedą ir atitinkamas išplėtimas į grupes, klases ir poklasių).

Detalizuojant, LPK nuo „karo komunikato“ pirmosios versijos paskelbimo 2022 m. kovo 23 d. nacionalinėms institucijoms (tarp jų – Vyriausybei, Ekonomikos ir inovacijų bei Finansų ministerijoms) teikė informaciją apie smarkiai išaugusius energetikos kaštus patiriančius Lietuvos ūkio sektorius (žr. šio rašto 1 ir 2 priedus): **Aprašo priede** (pagal ERVK 2 red. kodų grupes) **nėra atspindėta baldų pramonė, spaudos (įskaitant pakuočių gamybą) pramonė, antrinių arba kitų plastikinių gaminių (t. y. ne pirminių plastikų) gamyba, kasybos ir karjerų eksploatavimo sektorius, maisto pramonė** – sektoriai, kurie yra paveikti krizės, patiria padidėjusius energetikos kaštus, jiems sudėtingiau su brangstančia produkcija konkuruoti užsienio rinkose. Pateikiame keletą pavyzdžių:

- Didžioji dalis Lietuvos baldų pramonės įmonių beveik visus savo gaminius (apie 90 %) eksportuoja. Bendras medienos ir medienos gaminių, įskaitant baldus, baldų ir kitų medienos gaminių eksportas sudaro iki 20 % viso Lietuvos eksporto, tačiau į Aprašo priedą patenka „medienos bei medienos ir kamštienos gaminių, išskyrus baldus, gamyba“. Statistikos departamento duomenimis, praeitų metų Lietuvos eksporto mažėjimui per mėnesį įtakos turėjo sumažėjęs baldų (11,1 %) eksportas.<sup>6</sup>
- Įmonės gaminančios spaudos ir pakuočių gaminius, apie 80 % jų eksportuoja į Europą, Skandinaviją. Spausdinimo ir pakavimo gamybinės įmonės gamina produkciją 24/7 režimu visus metus be išėiginių (t. y. nepertraukiamai). Naujos modernios technologijos reikalauja nemažai elektros energijos. Tačiau šių veiklų neapima į Aprašo priedą patenkanti popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos grupė, kuri yra labai artima spaudos ir pakuočių gamintojams.
- Plastikinių gaminių (ne pirminių plastikų, t. y. granulių, iš kurių ir gaminami antriniai plastikiniai gaminiai) gamybos sektoriaus nuo keliolikos iki beveik 50 % sąnaudų sudaro elektra. Beveik 90 % šio sektoriaus produkcijos yra eksportuojama.
- Statistikos departamento duomenimis, 2021 m. kitos kasybos ir karjerų eksploatavimo sektorius suvartojo 171 TJ elektros energijos. Įmonėms, eksploatuojančioms karjerus, elektros energijos kaina per metus vidutiniškai padidėjo 3,6 karto, elektros energijos kaštų dalies vidurkis 2022 m. spalio mėnesio sąnaudose prognozuojamas apie 16 %, o energetikos sąnaudos – apie 25 %.

<sup>5</sup> Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus 2 redakcija.

<sup>6</sup> <https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1610872/lietuvos-eksportas-pernai-augo-augo-20-5-proc-daugiausia-eksportuota-chemijos-pramonės>.

- Apie pusę Lietuvos įmonių pagamintos maisto produkcijos yra eksportuojama.

Atsižvelgiant į tai, **prašome atsakingų institucijų ieškoti galimybių – kitaip taikant „karo komunikatą“ arba kitokiais įmanomais būdais – tikslingai įgyvendinti subsidijų priemonę, išanalizuojant ir įvertinant Lietuvos atveju energijai imliausius, taigi, labiausiai nukentėjusius, (pa)sektorius.** Mūsų žiniomis, **netrukus turėtų būti paskelbta atnaujinta „karo komunikato“ versija, todėl raginame įvertinti ir jo pasikeitimus, svarstant, kaip galima būtų tobulinti subsidijų priemonę.**

Be to, **prašome įvertinti iš narių gautą papildomą pastabą-pasiūlymą Aprašui:**

Dėl 4 reikalavimo pareiškėjui-įmonei:

*„4. pareiškėjas paraiškos pateikimo dieną 2021 metų mokestinio laikotarpio mėnesinėje pajamų mokesčio deklaracijoje (formoje GPM313) yra deklaravęs mokėtinas gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) sumas, susijusias su darbo arba jų esmę atitinkančiais santykiais, (ši nuostata netaikoma mažosioms bendrijoms, individualioms įmonėms, komanditinėms ūkinėms bendrijoms ir tikrosioms ūkinėms bendrijoms, kuriose 2021 metais pagal darbo sutartį už darbo užmokestį nedirbo fiziniai asmenys) ir (arba) metinėje pelno mokesčio deklaracijoje (formoje PLN204) yra deklaravęs mokėtiną pelno mokesčio sumą;“*

Pagal esamą punkto formuluotę įmonė 2021 m. privalo turėti ir mokėtiną GPM, ir mokėtiną pelno mokestį (arba tik mokėtiną pelno mokestį). Jei įmonė 2021 m. turėjo kad ir nedidelį nuostolį, subsidija jai nepriklauso, nors tuo pat metu jos sumokėtas GPM gali būti keleriopai didesnis už patirtą nuostolį.

Atsižvelgiant į tai, siūlytina apsvarstyti galimybę šį reikalavimą keisti taip (pabraukta citatoje):

*„4. pareiškėjas paraiškos pateikimo dieną 2021 metų mokestinio laikotarpio mėnesinėje pajamų mokesčio deklaracijoje (formoje GPM313) yra deklaravęs mokėtinas gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) sumas, susijusias su darbo arba jų esmę atitinkančiais santykiais, (ši nuostata netaikoma mažosioms bendrijoms, individualioms įmonėms, komanditinėms ūkinėms bendrijoms ir tikrosioms ūkinėms bendrijoms, kuriose 2021 metais pagal darbo sutartį už darbo*

*užmokestį nedarbo fiziniai asmenys)-~~ir~~ arba metinėje pelno mokesčio deklaracijoje (formoje PLN204) yra deklaruojamos mokėtina pelno mokesčio sumos."*

PRIDEDAMA:

1. 2022-04-04 LPK raštas Nr. S. 97 „Dėl valstybės pagalbos priemonių, konstruojamų pagal Komisijos komunikatą „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema“, 3 lapai.
2. 2022-06-20 LPK raštas Nr. S. 171 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „juridinių asmenų investicijoms į iškastinio kuro naudojimo pakeitimą ar sumažinimą, ir (ar) atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą“ tvarkos aprašo patvirtinimo“ projekto“, 6 lapai.

Pagarbiai

Ekonomikos ir verslo aplinkos departamento direktorius,  
pavaduojantis generalinį direktorių



Tomas Garuolis



Lietuvos  
pramonininkų  
konfederacija

Vilniaus g. 31,  
Vilnius, Lietuva  
+370 5 2431067  
sekretoriatas@lpk.lt  
www.lpk.lt

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai  
Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai  
Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai  
Kopija:  
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2022-06-20 Nr. S.171

## **DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO ĮSAKYO „JURIDINIŲ ASMENŲ INVESTICIJOMS Į IŠKASTINIO KURO NAUDOJIMO PAKEITIMĄ AR SUMAŽINIMĄ, IR (AR) ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ PANAUDOJIMĄ“ TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO**

Lietuvos pramonininkų konfederacijos (toliau – LPK) nariams susipažinus su Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje derinimui pateiktu įsakymo projektu Nr. 22-8491 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Juridinių asmenų investicijoms į iškastinio kuro naudojimo pakeitimą ar sumažinimą, ir (ar) atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą“ tvarkos aprašo patvirtinimo“ projekto“<sup>1</sup> (toliau – Projektas), teikiame pastabas ir pasiūlymus.

1. Dėl skirtingų laikinosios valstybės pagalbos priemonių ir jomis numatomų skirtingų didžiausių paramos sumų sumavimo pagal Komunikatą<sup>2</sup>.

Komunikate yra numatomos skirtingos didžiausios paramos sumos skirtingoms laikinosios valstybės pagalbos priemonėms (kurių yra keturios, t. y. 2.1., 2.2., 2.3., 2.4 Komunikato skirsniai<sup>3</sup>), kurios gali būti taikomos Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybių narių. Atitinkamai, **didžiausia 400 000 eurų suma vienai įmonei yra sumuojant valstybės rengiamas paramos priemones pagal Komunikato 2.1. skirsnį** (kaip kad Projektu derinamos priemonės atveju, sprendžiant iš jos tvarkos aprašo), **bet ne absoliučiai visas pagal Komunikatą teikiamas paramos priemonės (t. y. pagal minėtus visus keturis skirsnius).**

<sup>1</sup> <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/329429c0e33711ecb35fca9fca18926>

<sup>2</sup> Europos Komisijos komunikatas „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema“ (2022/C 131 I/01), [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC0324\(10\)&from=LT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC0324(10)&from=LT)

<sup>3</sup> Komunikato 8-14 p.

Turint tai omenyje, norime pažymėti, jog **verslui yra itin svarbios priemonės pagal Komunikato 2.4. skirsnį, kuris numato „laikinąją paramą, kuri galėtų sušvelninti itin smarkų gamtinių dujų ir elektros energijos kainos padidėjimą, kurio įmonės trumpuoju laikotarpiu gali neturėti galimybės perkelti arba prie jo prisitaikyti“<sup>4</sup>. Todėl labai svarbu, kad jau dabar būtų aiškus bendras supratimas, jog įmonių pasinaudojimas Projektu derinama priemone pagal Komunikato 2.1. skirsnį neatims iš tų pačių įmonių galimybių pasinaudoti būsimomis valstybės paramos priemonėmis, kurios bus taikomos pagal Komunikato 2.4. skirsnyje nurodytas didžiausias paramos sumas. Į pastarąsias sumas, remiantis Komunikato 2.4. skirsnio 53 punkto f papunkčiu, yra įskaičiuojama gauta paramos suma pagal 2.1. skirsnio priemones, tačiau pačios didžiausios leistinos paramos sumos yra gerokai didesnės ir todėl neatimančios galimybių iš įmonių pasinaudoti tiek 2.1., tiek 2.4. skirsnio priemonėmis. Taigi, itin svarbu, kad Projekte atspindėtų aptarta Komunikate daroma takoskyra: pagal 2.4 skirsnį teikiamos pagalbos dėl aukštų energijos kainų sumos yra visiškai kitokios, ypač itin paveiktuose sektoriuose ir pasektoriuose (subsektoriuose), kaip išskirta Komunikato I priede<sup>5</sup>. Tačiau apskritai **pagalba pagal Komunikato 2.4. skirsnį yra itin svarbi ir gamybinėms įmonėms, dirbančioms nepertraukiamai, kurios ir patenka, ir nepatenka į Komunikato I priedo sąrašą, ir daug energijos naudojančioms įmonėms, kurios ir patenka, ir nepatenka į Komunikato I priedo sąrašą**; būtent dėl to LPK dar savo 2022 m. balandžio 4 d. raštu Nr. S. 97 (žr. šio rašto priedą) kvietė atsakingas ministerijas atsižvelgti į tai, jog, nors Komunikato pirmojoje dalyje ir yra išvardyti sektoriai, kurie yra labiausiai paveikūs susidariusiai situacijai dėl Rusijos pradėtos agresijos prieš Ukrainą, **būtina priemonės taikyti gerokai platesniam sektorių ratui, nes neigiamą poveikį dėl elektros energijos bei dujų kainų patiria bene visi pramonės sektoriai (plastikų, spaudos (įskaitant pakuočių gamybą), maisto, inžinerinė, baldų, medienos ir popieriaus bei kt. pramonė<sup>6</sup>)**. Taigi, LPK rašte Nr. S. 97 išsakyti pastebėjimai tebėra itin aktualūs.**

2. Dėl Projektu derinamos priemonės tvarkos aprašo 12.7. papunkčio.

Finansuojamose išlaidose (tvarkos aprašo 12 punktas) įvardinta, jog finansuojamas ne tik kuro pakeitimas, bet ir vartojimo sumažinimas, tačiau tinkamose išlaidose tai pilnai neatsispinti. Be to, kartu reikėtų skatinti ir energijos vartojimo efektyvumo didinimą.

Atitinkamai, **siūlome papildyti 12.7. papunktį taip:**

<sup>4</sup> Komunikato 12 p.

<sup>5</sup> Komunikato 16-17 p.

<sup>6</sup> Pavyzdžiui: plastikų pramonės sektorius yra jautrus padidėjusiems energijos kaštams: vidutinis padidėjimas sudarė 100 EUR/t konvertuoto plastiko, priklausomai nuo įmonės; elektros energijos, dujų ir kuro išlaidos iki Rusijos pradėtos agresijos prieš Ukrainą spausťuvėse sudarė 6-7 %, o prasidėjus karui – 10-12 % visų išlaidų, be to, popieriaus, kartono ir plastiko žaliavos brango nuo 40 iki 80 %.

„12.7. kitos technologinės, **programinės** įrangos ir (arba) įrenginių įsigijimas, susijęs su iškastinio kuro naudojimo pakeitimu **ir (arba) mažinimu.**“

3. Dėl 3 % energetinių sąnaudų nuo pareiškėjo išlaidų.

- a) Nėra aiški tvarkos aprašo 16.1. papunktyje aprašyta sąlyga, jog 3 % lyginami su pareiškėjo išlaidomis (pagal finansinių ataskaitų rinkinį):

*„16.1. pareiškėjas turi būti nukentėjęs nuo karo sukeltos krizės. Laikoma, kad pareiškėjas nukentėjo nuo karo sukeltos krizės, jei pareiškėjo kuro, elektros ir (ar) dujų sąnaudos sudaro ne mažiau kaip 3 procentus pareiškėjo išlaidų. Išlaidų dydis nustatomas vadovaujantis pareiškėjo metinių finansinių ataskaitų rinkinio, patvirtinto 2021 m., duomenimis;“*

Juridinių asmenų išlaidos apskaitomos pelno nuostolių ataskaitoje. Pelno nuostolių ataskaitoje apskaitomos skirtingos išlaidos, pavyzdžiui, VII.2 straipsnyje apskaitomos paskolų palūkanų sąnaudos/išlaidos. VI.2 straipsnyje apskaitomos kokios nors kitos netipinės veiklos sąnaudos/išlaidos. IV skyriuje „Veiklos sąnaudos“ apskaitomos su gamybinėmis sąnaudomis nesusijusios išlaidos (personalas, komandiruotės ir pan.). Tad **iš Projekto nėra aišku, su kokiomis išlaidomis reikėtų lyginti išlaidas energetikai.**

- b) **Nėra aišku, kodėl nustatyti būtent 3 %.** Galbūt vietoje to svarstyтина prioriteto tvarka, kada pareiškėjas, kurio energetiniai procentai sąnaudose yra didesni, pavyzdžiui, bent 15 %, ir turi pirmumą į finansinę pagalbą. Tačiau apsvarstykime atvejį, jei nustatomas 3 % rodiklis – galima atlikti ir daugiau palyginimų. Pavyzdžiui, yra verslų, kurie dirba mažų maržų didelio apyvartumo sektoriuje. Tad jeigu tokių verslų grynas pelnas siekia vos 2 %, tai tokiems verslams ir 1,5 % energetinių sąnaudų savikainoje yra labai reikšminga dedamoji paties verslo rentabilumo prasme. T. y. jeigu išlaidos energetikai tokiuose versluose sudarytų 3 %, išeitų, jog tokie verslai dirbtų nuostolingai ir privalėtų užsidaryti, kitaip tariant, niekada nesugeneruotų pelno.
- c) Pagal 16.1. papunktį, 3 % skaičiuojami sumuojant kuro, elektros ir (ar) dujų sąnaudas. Iliustratyvumo dėlei, aptarkime tokį atvejį – distribucijos įmonė, kurios vien kuro sąnaudos sudaro, pavyzdžiui, 10 % savikainos. Tarkime, jog tokia įmonė pagal Projektu derinamą priemonę prašo paramos šilumos siurbliui, oras–vanduo, savo biurui apšiltinti, kad sumažintų gamtinių dujų suvartojimą. Keltinas klausimas, ar tokiu atveju aptariami 3 % nuo bendros suminės energetikos turi ryšį su tikraisiais priemonės ketinimais? Galbūt vietoje to svarstyтина nustatyti atskirus procentus-rodiklius kurui, gamtinėms dujoms ir elektrai bei teikti finansinę paramą būtent tai energetikos daliai, kuri viršys nustatytą procentą? Tokiu būdu būtų išvengta atvejų, kai „kuro sąnaudų“ įmonės prašo kuro alternatyvioms investicijoms, o „gamtinių dujų sąnaudų“ įmonės prašo gamtinių dujų alternatyvai.

Kita vertus, nustatyta 3 % riba gali būti pakankama, tačiau tokiu atveju reiktų nurodyti efektą, kurį konkreči priemonė turi pasiekti. Pavyzdžiui, įmonės energijos sąnaudos yra 10 %, po investicijų – sąnaudos sumažėja 2 % ir lieka 8 %.

Aptarus kriterijus įrodymui, ar įmonė yra paveikta krizės, taip pat **siūlome 16.1. papunktį papildyti bendruoju kriterijumi, jog jei įmonė veikia viename iš Komunikato I priede išvardytų „itin paveiktų sektorių ir pasektorių (subsektorių)“<sup>7</sup>, papildomi įrodymai nebūtų reikalingi.**

4. Dėl tvarkos aprašo 21 punkto.

- a) **Tęstinis paraiškų atrankos būdas nėra pats teisingiausias paraiškų atrankos būdas.** Svarstyta, jog paraiškų atranka galėtų vykti, pavyzdžiui, pagal atrankos balus arba pagal skaidrius, valstybei svarbius prioritetus.
- b) Tuo pačiu punktu nustatomas **2022 m. rugpjūčio 30 d. terminas paraiškų pateikimui pramonei yra per trumpas** (tik keli vasaros mėnesiai). **Siūlytume bent 2022 m. rugpjūčio 30 d. terminą, reitinguojant paraiškas pagal didžiausią efektą.**

5. Dėl tvarkos aprašo 12 punktu nustatomo 25 % efekto.

**Kai toks reikalavimas keliamas CŠT sektoriui, toks kiekio mažinimas atrodo realus ir logiškas. Tačiau kalbant apie kitus verslus, kur gamtinės dujos deginamos skirtingu kiekiu, skirtingais intervalais bei skirtingiems poreikiams, nėra galimybių įrengti tokius AEI techninius sprendinius, kurie leistų pasiekti 25 % efektą.** Pramonei parengti paraišką, kad būtų 25 % efektas, yra ne tik sudėtinga, bet galbūt net neįmanoma. Energijos vartojimo efektyvumas vidutiniškai siekia 15 % efekto. **Todėl siūlytume** atskirti: a) CŠT projektus; b) pramonės kuro rūšies keitimo projektus; c) energijos efektyvumo projektus, tačiau šiuo aspektu galima sujungti CŠT ir pramonę. Tokiu atveju, kai atskiriamas CŠT ir kiti verslai, tiems kitiems verslams svarstyta keisti 3 % rodiklio sąlygą (kaip jau aptarta pastaboje aukščiau) bei sumažinti 25 % efekto (pokyčio) reikalavimą.

6. Dėl tvarkos aprašo 15.1. papunkčių nustatomų netinkamų finansuoti išlaidų.

Nėra aišku, kam skliaustuose detalizuojama „elektros gamybai“. Tai įvelia sumaištis, kadangi kyla klausimas, ką dar gali gaminti saulės ir vėjo elektrinės. Esant tokiam detalizavimui, galimas įsivėlimas į interpretacijas, kad saulės ar vėjo elektrinės gamybinei įmonei gamina karštą vandenį (per pašildymą elektra).

Prašome ateityje kaip įmanoma anksčiau įtraukti socialinius partnerius į verslui svarbių teisės aktų projektų rengimo konsultacijas kartu su visomis atsakingomis institucijomis. Taip pat **siūlome**

---

<sup>7</sup> Komunikato 16-17 p.



**surengti atsakingų ministerijų nuotolinį susitikimą, kuriame kartu su LPK nariais galėtume išsamiau aptarti tiek šiame rašte aptariamą priemonę, tiek kitas Komunikato įgalinamas valstybės pagalbos priemones**, siekiant kad tokios paramos būtų kaip įmanoma labiau efektyvios. Esame pasirengę diskutuoti šia tema.

PRIDEDAMA:

1. 2022-04-04 LPK raštas Nr. S. 97 „Dėl valstybės pagalbos priemonių, konstruojamų pagal Komisijos komunikatą „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema“, 3 lapai.

Pagarbiai

Verslo aplinkos ir ekonomikos departamento direktorius,  
pavaduojantis generalinį direktorių



Tomas Garuolis



Lietuvos  
pramonininkų  
konfederacija

Vilniaus g. 31,  
Vilnius, Lietuva  
+370 5 2431067  
sekretoriatas@lpk.lt  
www.lpk.lt

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

2022-04-04 Nr. S. 97

Lietuvos Respublikos Vyriausybei  
Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų  
ministerijai  
Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai  
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

**DĖL VALSTYBĖS PAGALBOS PRIEMONIŲ, KONSTRUOJAMŲ PAGAL KOMISIJOS  
KOMUNIKATĄ „LAIKINOJI VALSTYBĖS PAGALBOS PRIEMONIŲ, SKIRTŲ  
EKONOMIKAI REMTI KRIZĖS SĄLYGOMIS REAGUOJANT Į RUSIJOS AGRESIJĄ  
PRIEŠ UKRAINĄ, SISTEMA“**

Lietuvos pramonininkų konfederacija (toliau – LPK), atsižvelgdama į tai, jog 2022 m. kovo 24 d. Komisija patvirtino komunikatą Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema 2022/C 131 I/01 (toliau – komunikatas), taip pat akcentuodama, kad šį komunikatą Komisija taiko nuo 2022 m. vasario 1 d. ir komunikate Komisija užtikrina, kad priemonių vertinimas po aiškaus ir išsamaus pranešimo apie šiame komunikate numatomas priemones būtų atliekamas greitai, skatina Lietuvos atsakingas institucijas kuo skubiau pradėti formuoti pagalbos priemones.

LPK, skubiai apklaususi savo narius, teikia pirminius vertinimus, į ką būtina atsižvelgti formuojant valstybės pagalbos priemones:

1. Nors komunikato pirmojoje dalyje ir yra išvardyti sektoriai, kurie yra labiausiai paveikūs susidariusiai situacijai dėl Rusijos pradėtos agresijos prieš Ukrainą, manome, kad būtina priemones taikyti gerokai platesniam sektorių ratui, nes neigiamą poveikį dėl žaliavų trūkumo, trūkinėjančių tiekimo grandinių ir elektros energijos bei dujų kainų patiria bene visi pramonės sektoriai (pavyzdžiui, būtina įtraukti plastikų pramonę (sektorius jautrus padidėjusiems energijos kaštams, vidutinis padidėjimas sudarė 100 EUR/t konvertuoto plastiko, priklausomai nuo įmonės), spaudos pramonę, inžinerinę pramonę bei kitas).
2. Skatinti atsinaujinančių energijos šaltinių, tokių kaip saulės, vėjo elektrinių įsigijimą ir instaliavimą pramonės įmonėse; didinti/neriboti galios instaliuojant saulės elektrines



Įmonės kodas: 110058241  
PVM mokėtojo kodas:  
LT100002156611  
A/s Nr.: LT05 7044 0600 0150 5642

(iki 80% įmonės turimos galios pralaidumo). Papildomai siūlome skatinti energijos kaupimo (baterijų) gamybą, įsigijimą ir diegimą. Manome, kad pagalbos priemonės turėtų būti modeliuojamos taip, kad šie įsigijimai ir įsirengimai būtų finansuojami ES lėšomis, pvz., 50% tinkamų finansuoti išlaidų iki įsirengiant saulės kolektorius, vėjo jėgaines, energijos kaupyklas ir pan. Raginame nemažinti maksimalių pagalbos sumų, įvardytų komunikato 2 dalies priemonėse.

3. Manome, kad valstybės pagalba gyventojams ir verslui, susiduriantiems su energijos kainų išaugimu, turėtų būti nukreipta ne energijos kainų „lubų“ nustatymui visiems vartotojams, kompensuojant skirtumą tarp išaugusių rinkos kainų ir Valstybės nustatytų „lubų“, bet investicijoms į vartojamos energijos pobūdžio keitimą, keičiant iškastinį kurą atsinaujinančiais ištekliais, taip pat – didinant energijos vartojimo efektyvumą. Nesant galimybės verslams artimiausiu metu persiorientuoti į energijos gavimą per atsinaujinančius šaltinius, įvertintais atvejais turėtų būti numatoma tikslinė parama.
4. Komunikato antros dalies ketvirtas punktas numato valstybės pagalbą dėl itin smarkaus gamtinių dujų ir elektros energijos kainų padidėjimo patirtoms papildomoms išlaidoms padengti. LPK pabrėžia, kad negalima apsiriboti vien imliausiais energijos vartojimui sektoriais. Elektros energijos ir dujų išteklių kainos reikšmingai paveikia įmonių konkurencingumą ir potencialą, todėl prieiga prie šios priemonės turėtų būti sudaryta visoms pramonės įmonėms, patiriančioms sukrėtimą dėl išaugusių elektros energijos kainų, įskaitant inžinerinę pramonę, spaudos pramonę (įskaitant pakuočių gamybą), maisto pramonę ir kt., kurios neturi galimybės skubiai persiorientuoti į energijos gavimą per atsinaujinančius išteklius.

Kaip numato komunikato 52b punktas, kad tokia valstybės pagalba gali būti teikiama tiesioginėmis dotacijomis, mokesčių ir mokėjimų lengvatomis arba kitomis formomis, pavyzdžiui, grąžintinais avansais, garantijomis, paskolomis ir nuosavu kapitalu, atkreipiame dėmesį, kad LPK nariams yra labai aktualu elektros energijos ir dujų pabrangimo dalinės dotacijos bent 6-12 mėn.

5. Kalbant apie visas komunikate vardijamas priemones, kurios suteikia galimybę teikti dotacijas, manome, kad reikšmingam poveikiui pasiekti dotacijų intensyvumas neturėtų būti mažesnis nei 50 %.
6. Komunikato pirmojoje dalyje paminėta, kad yra sektorių, tokių kaip transportas ir turizmas, kurie jau smarkiai nukentėjo nuo COVID-19 pandemijos ir buvo papildomai neigiamai paveikti Rusijos pradėto karo prieš Ukrainą. Manome, kad, pasinaudojant Komunikato suteikiamomis galimybėmis dėl ribotos pagalbos sumų (Komunikato 2.1 dalis), būtina suteikti galimybes naudotis pagalbos priemonėmis šiems itin nukentėjusiems transporto ir turizmo sektoriams.

7. Bene visus pramonės sektorius paveikė žaliavų brangimas. Kaip yra žinoma ir plačiai aptariama, problemos apima tiek alternatyvių tiekėjų paieškas, tiek kainos pokyčius. Būtent dėl to komunikato 2 dalies pirmame punkte numatytas priemonės – ribotas pagalbos sumas būtų svarbu ir reikšminga skirti žaliavų pabrangimo kompensavimo mechanizmui.
8. Būtina suformuoti atskirą finansinį rezervą ir nustatyti procedūras, kaip šio rezervo lėšos būtų naudojamos pradėtų vykdyti viešųjų pirkimo sutarčių kainų indeksavimui. Rusijos pradėtas karas prieš Ukrainą ir atitinkamai pritaikytos ES sankcijos Rusijai ir Baltarusijai reikšmingai pakėlė žaliavų kainas, tačiau viešųjų pirkimų sutartyse nėra numatytas kainų indeksavimas. Nors ir yra teorinė galimybė viešąsias sutartis keisti Viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsnio 1 dalies 3 punkto pagrindu (numatyti galimybę indeksuoti kainas arba keisti darbų atlikimo terminus) arba peržiūrėti viešųjų pirkimų sutartyse numatytas kainas remiantis Civilinio kodekso 6.204 straipsniu, tačiau realybėje susiduriama su situacija, kai dėl finansinių išteklių neturėjimo perkančiųjų organizacijų asignavimų valdytojai atsisako peržiūrėti sutartis.
9. Komunikatas leidžia aptariamomis paramos priemonėmis naudotis didžiosioms įmonėms, jas aiškiai įvardydamas kaip galimą paramos gavėją. Pabrėžiant faktą, kad iki šiol panašiomis priemonėmis galėjo naudotis tik mažos ir vidutinės įmonės, yra kritiškai svarbu užtikrinti kuo platesnį priemonių prieinamumą didžiosioms įmonėms.
10. Komunikato 45 punktas teigia, kad „Siekiant, kad nuo dabartinės krizės nukentėjusios įmonės galėtų užsitikrinti likvidumą, dabartinėmis aplinkybėmis tinkamas, būtinas ir tikslingas sprendimas gali būti valstybės garantijos paskoloms, taikomos ribotos trukmės laikotarpiu ir ribotai paskolos sumai.“ Skatiname atsižvelgti į valstybės garantijų paskoloms suteikimo galimybę modeliuojant valstybės pagalbos priemones. Kviečiame skirti dėmesį išaiškinimui, ar komunikatas leidžia teikti beprocentines paskolas ir esant galimybei modeliuoti beprocentinių paskolų priemones.
11. LPK nariai pabrėžia, kad svarbiausias aspektas šiandien – priemonių įgyvendinimo sparta. Kaip numatyta komunikate ir kaip yra įsipareigojusi Komisija, raginame modeliuoti priemones kuo skubiau ir leisti jomis naudotis įmonėms kaip įmanoma greičiau.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai  
Generalinis direktorius



Ričardas Sartatavičius